LU
K1863svya

Karpenko, Elisei
Святого вечера.

Title transliterated:
Svyatoho vechera

ИСЕЙ КАРПЕНКО

ДРАМА

СВЯТОГО ВЕЧЕРА

Digitized by the Internet Archive
in 2009 with funding from
John and Mary A. Yaremko Foundation

http://www.archive.org/details/sviatohovecherad00karp

Karpenko. Elisei

ЄЛИСЕЙ КАРПЕНКО

ДРАМА

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Святого Вечера

Svyatoho vechera

+c .2 .0

Donated by
THE UKRAINIAN BRANCH No. 360
CANADIAN LEGION B. E. S. L.
Toronto, Ontario

LU
K1863svya

ВИДАВНИЦТВО
ТЕАТР

Київ — 20-XX — Відень

583263
6. 5. 54

МАТИ
СЕЛЯНИН І
ПОКРИТКА
ХЛОПЯ
СЕЛЯНИН ІІ
СИЧІ

І

Зімовий вечір. Радісно миготять у небі зорі. Гребля. Верби. Гень подалась річка. По-над нею, з обох боків, потяглось село. В хатах горять огні. Все завалено снігом. Тут, по цей бік греблі, стоїть одна собі хатина: обідрана, облуплена, а кругом неї нема за що й вітрові зачепитись.. У вікні якесь умираюче освітлене. Тиша. Скрипить звід, то хтось тягае воду. Десь на селі:

— Приносьте ж, дітки, вечерю!

— А звісно!.. Я надіну нового кожуха!

— А я нові чоботи!

— Приходьте!.. Приносьте!

Радісний дитячий сміх, пішов луною, морем тиші. Стих. Нема. Греблею йде Мати. Несе з хворосту та соломи вязочку. Ій померзли руки, вона дмухае в них. Пішла до хати. Нікого. Хвиля. Із за хати вийшла Покритка. Стоїть. *Мати.* Покритка важко сховалась за вугол. Мати дивиться в степ. Когось виглядае.

Покритка. (Вийшла із за вугла. Стала.) З святим вечером.

Мати. (Повернулась.) Спасибі. (Мовчать.)

Покритка. Не видно?

Мати. Не чуть.

Покритка. Я була аж у бальці... Хтось проїхав.

Мати. Було б спитати...

Покритка. Побоялась. Бо то ж коли б мене пізнали, то не можна завтра було б і до церкви піти... Всі так зашепотіли б, що я... святого вечера й у бальці позауманнем, приблудою якоюсь...

Мати. На пошепки їм поздоров тільки Боже. Ходила, дочко, і я його виглядати. В бальці була вже двічі, виходила й по за неї, бо все здається, що так швидче... Ні, нема, не чуть.

Покритка. А може його й не буде?

Мати. (Турботно.) Ну, якже... І людьми переказував, і в листі стоїть, що ж буде, буде... Не одмінно... Щоб ждати його з вечерею... А питьмо. (Слухають.)

Покритка. Почулось.

Мати. Ото ж... вчувається воно не дарма. Він буде. Роки не бачитись з матірю... Приїде.

Покритка. А як у вас у хаті, — чи хоч дух чути?

Мати. Тепло. Для нього я натопила досить. Та й на всі три дні, які він пробуде в мене — вихвате топлива. Не замерзне й на часину. Мені тут — бувае, що й у кістках дубне... Та я ж... одна однісінька... Нема до кого притулитись, сказати якесь тепле слово. Ну й... ворушить тебе... Виловлює з душі спокій... і все сюди (показує на груди) — тугою, як водою, а в голову — чорне мисленне одно за другим... (Зворушено.) А йому, біля материного серця...

Покритка. Еге...

Мати. Та погріюсь і я біля нього.

Покритка. (Мов хтось за неї.) І я... (Опустила очі.)

Мати. І ти... Я знаю... Обох він нас був покинув... Та то мабуть так було треба. Бо він же — в люде все тягнеться. І то... щоб і нам з тобою хоч аби яке щасте...

Покритка. Мені... перестали б мене „покриткою", а дитину „безбатченком" звати. А то... Я ж нікому нічого — а по чувається так наче я перед усима завинилась. Не краще й дитині. І так його вже затуркали та заштовхали, що... чужим дітям і шляху мало, а воно вийде за ворота, прищулиться під тином і тільки дивиться на ті їх грища... Та чужить і тин до нього... Ти все це відчуваеш... А пожалітись нема кому. Умиешся десь собі в куточку, та ще щоб ніхто й не бачив... Бо на таке тебе підніmуть...

Мати. (Торопко.) Наче хтось їде? (Слухають.)

Покритка. Так...

Мати. Це він... (Ідуть.)

Покритка. Стриваймо... (Стали. Дивляться.) Ні... не тим шляхом, не з города...

Мати. А може?...

Покритка. Не ті й коні...

Мати. А побігти...

Покритка. Не доженем... Він тільки відси, прямо з балки.

Мати. Я знаю... Та воно мабуть ще рано?

Покритка. Не розберу... Бо мені вже здається, що цьому вечерові не було й початку, як не буде йому...

Мати. Він скінчиться... Ми дождемо... Це... я ж його знаю, який він у мене... Пізно мабуть вийшов зі служби... Потім певно заходився з гостинцями, з подарунками для нас... Я гадаю, що нам з тобою він привезе щось на спідниці, а синові з червоним верхом шапку.

Покритка. Ото радости...

Мати. Кісно буде нам за нею повернутись. Та ми на неї заробили... Ти з усього — до чужої в рідних батьків дожилась. Хилиш перед усіма голову. А хто з них без якоїсь завини?

Покритка. Вони з своїми провинами — добре позастібались, на всі гаплики... І їм... радіють вони сьогодня, в цей святий вечір... А завтра радітимуть ще більше... Не можна буде розминутись, як вони... до рідних батька матері все в гості... Та все впарі, з дітьми... І так аж до пізньої ночі. А я... цілий день сидітиму перед вікном і тертиму кулаками очі. А прийде ніч, то тільки подушка знатиме скільки я з них виллю...

Мати. Та ні... Сьогодні (бере її за руку) й у нас буде, як і там (показує на село). Кутя в мене хоч і не дуже солодка, та по наших муках і довгім дожиданню на нього — солодча вона в нас буде ніж у них. Та й завтра... Ми й загостюємо як і вони... Я витратила всі ті гроші, що складала собі на смерть... І купила на всі три дні: мнясця, білих паляниць, сметани, молочка... Горнятко узвару зварила таке, щоб вихватило йому пити, замісць води, аж поки й поїде. Тому, що поїхав до города — дала я йому цілого карбованця аби він купив бубликів, чаю й сахарю.

Покритка. А що ж мені для нього купити? — Я карбованців чотирі маю...

Мати. Нічого не треба. Ми дамо йому їх на дорогу; як що в нього своїх не буде.

Покритка. Він у такій службі де йому щодня треба бути в новенькому; та ще ж певно він якоїсь і науки набуває, — то де ж його тим грошам і задержатись.

Мати. Ото ж власне. Приховай. Бо в мене ні копійки. Всі витратила. А взяти десь на одробіток — мені вже годі . . . Немає в мене сили. Та ще якась і хворість у груди залізла . . . Стискує дихати. Не вдужаю мабуть і по шматки піти . . . Хе . . . Ні, ні . . . Про старцювання досить уже й згадувати . . . Він забере мене з собою, в город, у чисту та теплу хату . . . В городі, кажуть, дзвонять і в будень, а це . . . Я щодня ходитиму і молитимусь за його долю . . .

Покритка. (Рівно.) А мене він певно знов покине?

Мати. Забере він і тебе.

Покритка. Хе . . . Якби-то . . . Чому ж він усе не їде?

Мати. Еге . . . його все не чути. (Слухають) Та він буде . . .

Покритка. Сина ми в городі, через якийсь би рік, віддали б уже до науки.

Мати. Віддасте. Вчитиметься. Змалечку піде виходити в люде. І того мужицького лиха, в якому ми оце ось аж терпнемо — воно не зазнає.

Покритка. Я сьогодні його остригла. І такі покоси по голові поклала, що . . . не знаю, як його й показатись з такою головою перед ученим батьком.

Мати. Нестимеш вечерю, то захвати з собою ножиці — й він йому підрівняє.

Покритка. Та й одіж на ньому . . . викинута моя куцина, на ногах дірки з чобіт, шапку десь на смітнику знайшло.

Мати. Нічого . . . Я ось хіба до кращого доходилась? Він не такий у мене, щоб . . .

Покритка. А як мені — молодицею вивязатись, чи так . . . ні жінкою ні дівчиною? . . .

Мати. Вивяжиеь . . . З тебе ж вийде така молодичка . . .

Покритка. Добре . . . Я вивяжусь . . . Приберусь за цілі роки . . .

Мати. А батьки — нічого, що ти молодицею? . . .

Покритка. Я так щоб вони не бачили. (Із за хати виглянув якийсь чоловік і нараз же сховався. Покритка насторочилась. Стоїть.)

Мати. (Нерухаючись.) Їде? (Покритка оглядається.) Та ні, не чути . . .

Покритка. Хтось наче виглянув був із за хати?

Мати. Хіба? (Стоять. Дивляться.)

Покритка. (Непомітно тулиться до Матері. Тихо.) Може наші? . . . (Мовчать. Слухають.)

Мати. То нікого . . .

Покритка. А виглянути? . . .

Мати. (Нерішуче.) Хто там такий? (Дожидає відповіді. Пішла за хату. Вертає.) Певно сич . . . Наткнувсь та й вернувся. Їх же в мене (показує на кришу), отам он у дірках . . . Ще як темна ніч, то якось менше з ними того суму. А вже, як місяшно, то й не одженешся . . . Один за другим, віщуванне за віщуванням. Такий уже мені з ними клопіт і острах, що й не сказати . . . А він . . . так на довго мене покинув . . . Та й не їде . . . Чи не піти нам йому на зустріч?

Покритка. Мені до-дому треба. Бо мене досі там уже кинулись . . . Та не ходіть і ви . . . Він приїде.

Мати. Коли ж уривається мені моє терпіння . . .

Покритка. А як ми завтра — як бува захоче він іти зі мною до моїх батьків у гості? А вони ж у мене . . . до вінця не пустять вони його й до двору.

Мати. То ми гостюватимем тільки в нас. А буде гарний день, — ви собі візьметесь з ним за руки, і під виграву сонечка — по річці, все льодом та й льодом, гень подалі . . . І від батьків, і від усих . . . що як кажеш ти — „вміло позастібались і їм нічого“ . . . А я з онучам сидітиму он там у вікні й усе дивитимусь, як ви впарі. Радітиму вам. Дожидатиму вас.

Покритка. Одвідаємо ми з ним наші верби . . . Які розкажуть нам про наше недавне минуле гарного так багато . . . Піду ж я, мамо . . .

Мати. Та й не барися. Бо він же . . .

Покритка. Ті коні, що привезуть його — вони йтимуть поз нас. А я вже зберусь і наджидатиму.

Мати. Іди з Богом.

Покритка. А ви б ішли до хати та погрілись би трохи.

Мати. Добре. (Покритка пішла. Мати стоїть. Слухає. Виглядає. По хвилі повернулась і йде до хати. Їй на зустріч, із за вугла помалу виходить Селянин І.)

Селянин І. Довго, як ти з нею . . . Ледве вистояв. (Мати мовчить.) З святим вечером.

Мати. Дякую . . . (Іде до хати.)

Селянин. Слухай . . .

Мати. Я зараз. (Пішла до хати. Селянин стоїть. Дивиться в землю. Незграбно розбиває ціпком сніг. Мати, через поріг, відмітає від порогу.)

Селянин. Не чуть?

Мати. Він скоро буде. (Мовчать.)

Селянин. А як . . . чи забере він тебе з собою?

Мати. Не знаю. (Дивиться в степ. Виглядає.)

Селянин. (Притулившись до стіни. Бурчить.) Тобі ж у цій хаті жити . . .

Мати. Вже не можна?

Селянин. Та ні . . . до виходу череди в степ громада тебе з неї не попросе . . . А вже весною, коли приїде чередник . . .

Мати. До весни ще далеко.

Селянин. (Сів на призбі.) Який гарний Божий вечір . . .

Мати. Еге. (Мовчать.) Ти . . .

Селянин. Прийшов тільки взнати . . . як ти тут . . . у такий радісний вечір . . . Чи є він у тебе . . . Чи радієш ти йому . . . разом з нами, з усім миром . . . Чи тужиш і сьогодня, як і все житте своє? . . .

Мати. (Глухо.) Я радію . . . Жду гостя . . . І буде в мене сьогодня, як і в вас . . . Дякую . . .

Селянин. Гірко склалось твое житте. На сина ждала, як та засохла нива на дощ . . .

Мати. Він у люде хоче . . .

Селянин. Пошли йому Боже. . . . Я не за будуче його . . . Я от . . . Прогайнувати таких два наділи — і батьківський і свій, та ще й дворище.

Мати. Йому треба вчитись було.

Селянин. . . . І довести . . . аби мати пішла по дворях собак дражнити . . . Загнать її між вістунів витрішкуватих . . .

Мати. Все що було мені до сьогодня — я вже пережила. І . . . не займаймо, не ворушім його . . .

Селянин. (Бурчить.) Мені болить . . . Та ще опей вечір . . . (Намагається себе самого заговорити.) А все оте „закріпленне", оті „відруби". Не видумали б пани на мужицьку голову такого закону, то воно так і не трапилось би А то . . . ти ось тут, тужиш з вихолою разом. Инших „панський закон" у сібірські степи позагонив, аби вони там свої голови погубили. А хто з них удужав і перегрізти там це „нове панське побажанне" для мужиків, то тепер, повернувшись із чужини, в тих же панів, по економіях — волам хвости круте.

Мати. Мій он на якій службі.

Селянин. А ти в он якім горі. Через те „закріпленне" — відпурались тебе люде.

Мати. Так уже . . . (Замовкла. Дивиться в степ.) Людям чуже лихо не вдошкуль . . . А бувае ще й так що . . . (Замовкла. Мовчать.)

Селянин. (Рівно.) Говори . . . (Мовчить.) Я прийшов не за тим аби ти мовчала . . . Та й дома, з вечерею ждуть . . .

Мати. (Прислухається.) То ти йди . . . (Слухае.)

Селянин. (Устав. Завинено і якось торопко.) Ще я прийшов і не за тим, аби мені так і вертатись з каменем у грудях . . .

Мати. Мовчи . . . (Тихо робе крок уперед. Слухають. Рівно.) Десь наче цеберка бряжчить . . . Так наче їде хтось . . . (Мовчать. Дивляться в степ. Мати до Селянина, гірко, в тон мовчанці.) Ні? . . .

Селянин. (Ій у тон.) Вчулось . . .

Мати. (Швидко.) Та . . . ось вчуйже . . . (Стоять.)

Селянин. Селом хтось . . . (Слухають.)

Мати. (Тихо.) Іди . . .

Селянин. (Ій у тон.) Мені болить . . . І не зможу я мабуть сісти і за святу вечерю . . . (Боязко якось.) Слухай . . . коли він не приїде . . .

Мати. (Важко звела на нього очі, глухо.) Ти що — прийшов мені віщувати? . . . Іди . . . Буде з мене он і тих . . .

Селянин. Я не віщую . . . І не хочу, щоб так і трапилось. Але все може бути . . . І я от . . . запрошую тебе до мого сина на святу вечерю тоді . . . Хотілось би до себе . . . Та . . . жінка ж у мене . . . докоряє вона мені ще й досі нашим минулим . . .

Мати. Сердешно дякую . . . Але вечеряти . . . я буду з сином.

Селянин. І я цьому тільки радітиму . . . Або думаєш я й тоді? . . . Давно? . . . Ніколи я не хотів тобі зла . . . Само воно якось тоді все збіглось так, що я не встиг і вгору глянути . . .

Мати. Не згадуй . . . Не вернеться . . .

Селянин. Я хочу аби ти тільки знала, що я так . . .

Мати. Не розворушуй . . . Соромно нам уже про це . . . Та ще в такий вечір . . .

Селянин. (Якось хапаючись.) Ти була бідна . . . Мала добру вдачу. Гарну вроду, чорні брови . . . (Мати стоїть, дивиться на нього і не ворухнеться.) І не було краю нашим сподіванням на щасте . . . В неділю, чи то в свято якесь — хлопці й дівчата під млинами, а ми з тобою . . . в широкім стену . . . Оглядали зелені ниви все . . . До нестямних обіймів раділи їм . . . Говорили до сонця, до весняних вітрів, до метеликів . . . рвались усе туди де небо з землею сходиться . . . Гукали, що-духу своїй долі, аби вона нас до смерти не покинула . . . Хе . . . цілувались . . . (Замовк. Довга мовчанка.)

Мати. А він усе не їде.

Селянин. Ото ж власне.

Мати. Бо це ж не близько.

Селянин. А коні добрі пішли за ним?

Мати. Швидкі . . . (Мовчать.)

Селянин. То він скоро буде. (Продовжує.) А оті місяшні ночі . . .

Мати. (Заворушилась.) Річкою наче вітер пішов?

Селянин. З хлібом же я в тебе вже був . . . розраяли, розлучили . . . А я так не хотів . . . Все то: моя мати, з твоїми злиднями разом . . . Вони нас долею обікрали . . .

Мати. Як багато зірок . . . І сьогодня вони якісь ясніші . . . Отакий і день завтра буде: сояшний, радісний . . . Дальше чутимуться дзвони . . . Діставатимуть вони аж далеких степів . . . Та й високого неба . . .

Селянин. Не дає мені пекою ще й те . . .

Мати. Це завтра, такої санної дороги, приїдуть до вас і з хутора гості?

Селянин. Еге . . . ця дорога їх вимане. Приїдуть.

Мати. А як їй там живеться?

Селянин. Не дуже . . . Зятина все, не долюблює він моєї одиначки . . .

Мати. Я недавно бачила її в церкві.

Селянин. Вона своєю вродою, як живого нагадує мене того, колишнього . . . Так і в тебе . . . Я було, як гляну на свою дочку та на твого сина, то завжди мене так поривало взяти тебе за руку, щоб вернутись нам з тобою до нашого минулого та й почати знову життє . . . І вже не таяк тоді, за чужим, а за своїм тільки бажаннем . . .

Мати. (Заворушилась.) До завтрього . . .

Селянин. (Трохи помовчавши, з тихим напруженнем.) Ви приходьте завтра, з сином разом, до мого сина в гості . . . Я теж туди . . .

Мати. (Коротко.) Добре . . . (Мовчанка.)

Селянин. (Йому полегшало. Обіцянку Матері сховав він глибоко в душі, боїться щоб вона в нього її не одібрала. Говоре трохи діловито.) Весною візьмусь за громаду, аби оцю обідранку перекидати з низу до верху. Бо вона вже наче той кістяк товарини десь у степу . . . Посадимо кількась деревин, щоб було за що вітрові зачепитись . . .

Мати. Еге . . . якийсь би затишок був. А то ж йому тут ніякого впину . . . І він, як зявиться . . . Стіни ходором ходять . . .

Селянин. Ого ж.

Мати. В причілковій стіні прорубати б ще одно вікно. Бо сонечко (показує на хату) в неї так уже скупо заглядає.

Селянин. Звісно . . . Та не тому її так збудовано, що нас учать так і мислити . . . Чередникові, мовляв, досить і скупо сонечка . . . А хто тому сонцеві не радий — всі . . . Та ще колп придивитись, то мужик ще більше від пана хоче тягтись до нього ясного . . . Тільки, що за тою каторжною працею нам усе ніколи . . . Підвищимо й стіни: аби її не горбило так і не віяло від неї таким сумом . . . (Мент дивиться в степ) А топити маеш чим?

Мати. Що?

Селянин. Топити кажу? . . .

Мати. Є.

Селянин. По вечері я принесу трохи хворосту. А випалиш, то там знов . . . Та позатуляла б вікна . . . бо вони ж одна тільки слава на них . . . Немає чим? . . . Добре . . . Я повяжу для них гарні матки . . .

Мати. А він усе . . . (Іде.)

Селянин. Не ходи . . . Він приїде . . . То ж не близько . . . (Бере її за руку.) Іди до хати, погрійся . . . (Ідуть. Мати увійшла в сіни. Селянин на порозі.) Та не кидай дверей так . . . Бо це ж холодить хату . . . Так я ж піду . . . Бо дома досі вже за стіл сідають . . . (Стоїть. Все дивиться в сіни. Хряпнули хатні двері. Селянин тихо причинив сінешні двері. Тоцкнувся на голові шапки. Іде. Діловито міряє вікно, аби знати які завбільшки робити йому матки. Зміряв. Іде. Став. Дивиться в степ. Слухає. Пішов. Нікого. Хвиля. Мати. Виглядає. Пішла на вугол хати. Стоїть. Прислухається. Пішла десь за хату. Нема. Виходить із за другого вугла. Стала. Дожидає. Тиша.)

Сич. (Десь на покрівлі, тужно, віщуючи.) Пггу-у-у-у-у-у . . .

Мати. (Заворушилась. Іде. Бере грудку снігу і кидає нею десь у Сича.) Ки-и-иш-ш-ш . . . Виказите вже! . . . Досить суму тут і без вас. (Дивиться на покрівлю. Дивиться в степ. Гріє після снігу руки, дмухає в них. Стоїть.) Вчора то й вітер був з города . . . А сьогодня . . . свято скрізь і навкруги . . . (Важко і тужно зводить очі то в один то в другий бік. Тиша ж усе мовчить. А той, кого так дожидають — його все не чути. Мати глухо зітхнула. Ковтнула пекучу сльозу. Пішла до хати. Зникла. Нема. Нікого. Хвиля.)

Сич. (Десь далеко, сумно.) Пггу-у-у-у-у-у-у . . . (Замовк. На річці глухо тріснув в лід. Тиша. Здалеку починає озиватись брязкіт цеберки, привязаної в когось до саней. Ближчає. Той що їде, ледве чутно співає жалібну пісню. Замовк. Десь за хатою.) „Тпру у-у-у“ . . . (Цеберка стихла. Хвиля.)

Селянин II. (Виходить із за хати. Стукає в вікно.) Вийдіть сюди. (До коней.) Та тпру-у-у-у . . . Поспіємо . . .

Мати. (Вийшла.) Хто це?

Селянин. Я . . . з города.

Мати. А де ж? . . .

Селянин. Оце ось (віддає Матері) — бублики, чай і сахарь.

Мати. А син? . . .

Селянин. О-о . . . Та й він же . . . (До коней.) Тпру-у-у-у-у . . . Увесь у блискучих гудзиках. Чуб нащетинений, „йоржиком“ таким . . .

А руки прямо, як у справжнього пана — білі, білі. На мизинцеві вже й нігтя отакого завів . . .

Мати. (Глухо.) Де ж він? . . . (Рушила, щоб іти туди де коні стоять.)

Селянин. (Удержує її) Його нема . . . не приїхав . . . (Мати на мент застигла. Захиталась. Дістала сінешніх одвірків З рук випали їй бублики. Селянин.) Киньте . . . Не варт він такого . . . (Подає їй бублики.)

Мати. (Якось чудно.) Чому ж він не схотів приїхати? . . . Сам же переказував . . .

Селянин. То мабуть, щоб вас подражнити . . .

Мати. Ви певно йому не росказали всього, у якім я тут горі? . . .

Селянин. Як-же . . . Все він і вислухав . . . І може таки й приїхав би . . . Та підійшла там при мені до нього якась „шляпа", з цілим гусячим крилом . . . Я так догадався, що вона е його добра вуздечка . . .

Мати. (Рівно.) Вона його не пустила?

Селянин. І ніколи він од неї вже не вирветься . . . Бо то не наша селянська дурна дівчина . . . Вона підійшла до нього й сказала йому, що він сьогодня мусить вечеряти тільки в неї . . . Він було скривився . . . Але вона йому своїми швидкими очима скрутила таких пару купачків, що він . . . Бурею підхватив її під руку й не кинув мені навіть прощай . . . Я стояв мабуть з годину ще, дожидав усе . . . Та з тим оце й приїхав . . . (Мати якось чудно розглядає пакунки. Селянин.) Киньте . . . Марні ваші на нього надії. Куди вам отакій матері та до такого пана? . . .

Мати. Еге . . . Хе-х . . .

Селянин. (До коней.) Та тпру-у-у-у (Іде.) Прощайте . . . А то замикайте хату та приходьте до нас вечеряти. (Побіг до коней. Зник. Мати якось байдуже пішла до хати. Хвиля.)

Сич. (Десь далеко, віщуючи, гукає.) Пгу-у-у-у-у-у-у . . . (Замовк.)

Покритка і Хлопя. (Ідуть греблею. Покритка вивязана молодицею. Однією рукою держить за довгий рукав сина, в другій руці тримає вечерю. Підійшли до хати. Виглядають із за вугла. Покритка.) Як же ти казатимеш?

Хлопя. А я забув.

Покритка. (Дивиться у вікно.) Нічого не видно, всі шибки

позакипали . . . Стукай ось у вікно і кажи: Тату, благословіть занести до вас вечерю.

Хлопя. (Стукає.) Тату . . . (До матірі.) Я так не звик до цього.

Покритка. (Швидко.) А тепер звикай . . . Ну ж . . .

Хлопя. (Стукає.) Тату, благословіть занести до вас вечерю . . . (Дожидають відповіді. Хлопя дивиться на матір. Вона не зводе очей з вікна.)

Покритка. Не обзиваються . . . Може вони вже полягали? . . . Йому з дороги . . . з холоду . . . Ходім . . . (Ідуть до дверей. Стали.) А поглянь — чи спідниця в мене рівно, не висне де хвостом?

Хлопя. Не висне.

Покритка. А білу пелену — кругом видно?

Хлопя. Кругом.

Покритка. На . . . вечерю. (Хлопя взяло в руку вечерю, другою скинуло з себе шапку.) Оці ще мені покоси . . . (Незграбно гладе його по голові.) Та нічого . . . Тато їх підрівняє . . . Ходім . . . Хе-х . . . Милий мій! . . . (Похитнулась. Дістала стіни. Стоїть. Хлопя дивиться на неї.) Хии-хуу . . . від радости дихати нічим . . . (Пішли. Зникли в хаті. Хвиля. Хлопя і Покритка. Вона швидко виходить з хати, чомусь поменшала. Хлопя тягне за руку так, що воно ледве встигає за нею.)

Хлопя. Мамо . . . сапку . . . згубив он . . . (Вона його не слухає. Пішли все швидче. Вже вони он на греблі. Не оглядаються. Зникли. Нема. Біля хати, на снігу чорніє Хлопям згублена шапка. Тиша.)

Сич. (Далеко.) Пгу-у-у-у-у-у-у. (Замовк. Селом іде Селянин. Несе велику вязку хворосту. Зійшов уже на греблю. Іде. На селі то в одній то в другій хаті гаснуть огні. Тиша Святого Вечера лине до зоряного неба. А зорі все миготять і снують Різдвяну радість людям.)

На чужині.
Весна.
19-XX.
Відень.

Друковано 10.000 примірників.

З друкарні Мехітаристів у Відні, VII.

ВИЙШЛИ З ДРУКУ:

— Момот Нір. Траґедія, 5 дій.
— Осінньої ночі. Траґедія, 1 дія.
— Святого Вечера. Драма, 1 дія.

ДРУКУЮТЬСЯ:

— Білі ночі. Леґенда, 5 дій.
— З глибини життя. Драма, 5 дій.
— Ідіот. Драма, 4 дії.

CK 16 9.55

583263
LU Karpenko, Elisei
K1863svya Святого вечера.
[Transliterated: Svyatoho vechera.]

UNIVERSITY OF TORONTO
LIBRARY

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET